

maa Teatret nemlig aarlig af Mangel paa Tid og Penge afvise baade dygtige og lovende Operakræfter, fordi det under de nuværende Forhold vilde være ude af Stand til at forsørge dem baade kunstnerisk og pekuniært.

Men dette Faktum, at Operaen trods ringe Nyvirksomhed alligevel formaar at samle saa stort et Publikum Aften efter Aften, er endnu et talende Bevis for, hvor stærk Københavns Trang til et særskilt Operahus er bleven i de senere Aar.

8.

Naar vi nu vender tilbage til vort Udgangspunkt og paa ny stiller Spørgsmaalet: Har de senere Sæsoners gode pekuniære Resultater forringet Trangen til en ny Talescene? saa maa herpaa meget afgjort — navnlig i Skuespillets, men ogsaa i Operaens Interesse — gives et benægtende Svar. Talescenen har sikkert aldrig i højere Grad end netop nu været en Livssag for det kgl. Teaters Fremtid.

Det maa overhovedet staa klart for alle, at det kgl. Teater i sin nuværende Form — tre Kunstarter under eet Tag — er en Institution, som ikke længer er tidsvarende. Dens Indretning stammer fra en Tidsalder, hvor en idyllisk Forening af de tre Kunstarter passede for en lille By, der hverken havde Kunstnere eller Penge til mere end eet Komediehus, og hvor desuden Operaen ikke var bleven den store selvstændige Kunststart som i vore Dage, men hvor stemmebegavede Skuespillere i mange Tilfælde kunde tilfredsstille dens Fordringer, saa at der ingen fast Grænse fandtes mellem de to Kunstarters Personaler. Men hine idylliske Tilstande er forlængst forbi. Og medens Tiden er gaaet frem, har det kgl. Teater staaet stille. Det har maattet skatte til Tiden og f. Eks. opgave sit Repertoiremonopol, men det har intet faaet i Stedet, som kunde støtte det i den nye Situation, hvori Tiden har bragt det.

Og denne Situation er efterhaanden bleven ny ikke blot indadtil (Operaen), men ogsaa udadtil (Privatteatrene). Og det er tydeligt, at ligesom Kampen med Operaen bestandig vil tage til, saaledes vil ogsaa Kampen med Privatteatrene vokse, alt som Byen udvider sig, og de ny Teatre, der bygges, kan indrettes paa en moderne Vis, der byder Skuespilkunsten alle de Fordele, som den maa savne ved det kgl. Teater.

Det kan da ikke understreges stærkt nok, at hvis „den danske Skueplads“ paa værdig Maade skal fortsætte sin i dansk Kulturhistorie saa betydningsfulde Mission, saa er den Tid nu kommen, hvor den maa have en ny Basis at virke paa. Dens naturlige Beskyttere: Regering og Rigsdag maa tilvejebringe saadanne Vilkaar for den, at den bliver i Stand til vedblivende at hævede sin historiske Plads.

Med andre Ord: Skuespillerne maa have deres eget Hus, hvor de ikke baade kunstnerisk og pekuniært holdes nede af en anden Kunststart; og Skuespilkunsten maa have en Scene, hvor den kan udvikle en ny Stab af Kunstnere.

Samtidig vil Operaen (og Balletten) under en selvstændig, fritstillet Ledelse have alle Betingelser for at gaa en ærefuld Fremtid i Møde i det Hus, som før eller senere maa blive dens ubestridte Eje.

9.

Thi Adskillelsen af de to Kunstarter bør være fuldstændig. De er baade af Karakter og af Virkemaade saa vidt forskellige, at de bør drives efter vidt forskellige Principper og derfor heller ikke af de samme Mænd. Den Mand, der egner sig til Direktør for „den danske Skueplads“, har neppe de Egenskaber i Retning af international Forretningsfører, som Operadirektøren bør sidde inde med. Rimeligst vilde det da være, om Operaen blev drevet af et privat Selskab, der blev støttet af Staten, men selv havde Risikoen. Skuespillhuset burde derimod, som den nationale Institution, det er, staa direkte under Statens Overopsyn, saa at der forelaa de allerstærkeste Garantier for, at Teatret først og fremmest opfyldte sine Forpligtelser som Kunstanstalt og Kulturbærer.